

KLUBOVÉ ZPRÁVY

Vzdělávací program Svět energie letos oslaví kulatiny. Součástí jeho letošních 20. „narozenin“ bude také celodenní seminář pro pedagogy a prezentace atraktivních fyzikálních pokusů na Dni se Skupinou ČEZ. Seminář se uskuteční 7. února v Zámku Červený Hrádek u Jirkova v severních Čechách. Povede ho lektorka Karla Surá a fyzikální jevy představí zkušený experimentátor Pavel Masopust z katedry fyziky Pedagogické fakulty ZU Plzeň. Přihlásit se můžete do 3. února na e-mailové adrese pavel.rejzek@amic.cz. Více informací o Dni se Skupinou ČEZ najdete zde: www.kviz-jirkov.cz.

INSPIRACE

Oranžovou učebnu můžete získat i letos

Moderní učební pomůcky a vybavení učeben fyziky či jiných přírodovědných předmětů představuje pro řadu škol jen obtížně dosažitelný cíl. Od roku 2010 nabízí pomoc projekt Oranžová učebna Nadace ČEZ. Žádosti o příspěvek mohou české základní, střední a vyšší odborné školy zasílat až do 29. února 2012.

Projektem Oranžová učebna podporuje Nadace ČEZ kvalitní vzdělávání v oblasti přírodních věd a techniky. Příkladem takové podpory je Základní škola Písek u Jablunkova, kde pedagogům pomáhá seznamovat žáky s fyzikou tzv. Robolab. Roboti měří intenzitu světla, teplotu, vzdálenosti a jiné fyzikální veličiny. Děti je ovládají pomocí počítače, kam také ukládají naměřená data. Získané údaje využívají v laboratorních úlohách.

V Ústeckém kraji se zase studenti Střední odborné školy technické a zahradnické v Lovosicích učí pracovat s diagnostickými přístroji a elektronickými součástkami.

Grantové řízení Oranžová učebna vyhlašuje Nadace ČEZ jednou ročně. Přijímají se pouze žádosti v elektronické podobě. Tato forma žadatelům šetří čas i peníze za poštovné. Grant financuje např. audiovizuální vybavení, měřicí přístroje, demonstrační sestavy, žákovská pracoviště nebo bloky propojené středovým modulem s uloženými rozvody plynu, odpadů a vody. Příjemcem nadačního příspěvku se mohou stát školy a školská zařízení kategorie B (základní školy), C (střední školy) a E (vyšší odborné školy) podle klasifikace ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Podpora může dosahovat až 200 tisíc korun.

Aktuální informace, pravidla a formuláře ke grantovému řízení Oranžová učebna zájemci naleznou na stránkách Nadace ČEZ www.nadacecez.cz

„Black-out“ při besedách o energetice

V pátek 6. ledna 2012 zažili obyvatelé Loučné nad Desnou a okolních obcí několikahodinový výpadek dodávky elektrické energie. S nimi tento výpadek zažili i lektori přednášek o energetice Vladimír Hošek z agentury JLM a Karel Katovský z VUT v Brně.

Příprava na přednášku doplněnou audiovizuálními prezentacemi a filmy probíhala při svíčkách v zatemnělé budově školy. Dříve než však Karel Katovský stihl přednášku při svíčkách a pouze s křídou v ruce zahájit, byla doslova za pět minut dvanáct (přesněji za pět minut osm) dodávka elektřiny obnovena. Pro přednášku, která se mimo jiné věnuje potřebám spolehlivých a diverzifikovaných dodávek elektřiny, to nemohlo být lepší entré.

Besedy o energetice si můžete objednat na www.cez.cz/cs/vyzkum-a-vzdelavani/pro-pedagogy/besedy.html. Doufejme, že u vás blackout nenastane, ale i kdyby, umíme si s ním poradit.

Elektrárny přitahují stále více návštěvníků

V roce 2011 navštívilo elektrárny a informační centra Skupiny ČEZ 168 741 návštěvníků, což je o 346 více než vloni (168 395) a představuje to historický rekord.

Rekord v návštěvnosti zaznamenal Temelín počtem 32 661 návštěvníků. Tradičně nejnavštěvovanější je dlouhodobě Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně, o níž má zájem každoročně okolo 50 tisíc lidí. Více než čtyřikrát stoupla návštěvnost malých vodních elektráren na Labi (Spálov, Les Království, Předměřice, Pardubice, Přelouč). Mezi uhelnými elektrárnami vedou v návštěvnosti Ledvice, které nabízejí od konce roku 2009 supermoderní informační centrum s 3D projekcí a virtuální realitou. Po dokončení nového uhelného bloku bude v Ledvicích zpřístupněna i prosklená vyhlídka na vrcholu nejvyšší budovy v ČR (150 m, vyšší než Cheopsova pyramida). Novinkou roku 2011 bylo zahájení zkušebního provozu exkurzí do Vodní elektrárny Orlík. Orlík je naše největší průtočná vodní elektrárna s výkonem 364 MW. Turisté, školy a zájemci o energetiku a techniku se mají na co těšit i v příštím roce. Chystáme oslavy výročí 100 let od spuštění Malé vodní elektrárny Čeňkova Pila na Šumavě a 100 let od zahájení trvalé dodávky elektrické energie z Malé vodní elektrárny Hučák v Hradci Králové. Na Orlíku bude možné využít projížďku speciální lodí.

Více o informačních centrech Skupiny ČEZ, otvíracích hodinách a objednávkovém systému najdete na <http://www.cez.cz/cs/kontakty/informacni-centra.html>

ZE SVĚTA ENERGIE

Ananasy na Aljašce?

Solární panely vyprodukovaly loni v Německu 18 terawatthodin (miliard kWh) elektřiny. Odběratele, kteří na podporu obnovitelných zdrojů připlácejí 3,59 eurocentu za každou kilowatthodinu, tak stály dotace solárních zdrojů již více než 13 miliard eur.

Šéf druhé největší německé energetiky RWE Jürgen Grossmann označil podporu fotovoltaiky prostřednictvím zaručeného odběru a výkupních cen až čtyřnásobně vyšších než je cena elektřiny na burze za naprostý nesmysl. „Člověk s nízkým příjmem z Moabitu financuje solární panely na střeše zubního lékaře v Chiemgau. Je to stejně moudré jako pěstovat ananasy na Aljašce,“ prohlásil Grossmann. Garantovaná výkupní cena jedné kilowatthodiny ze solárních zdrojů se dnes v Německu pohybuje od 18,83 eurocentu u nejvýkonnějších až po 24,43 eurocentu u nejmenších zdrojů. Oproti loňsku se sice snížila o 15 procent, ale pokles cen fotovoltaických panelů způsobil, že se nadále jedná o velmi dobrý byznys. Boom solární energetiky tak pokračuje. Spor o podpoře obnovitelných zdrojů, které mají nahradit odstavovanou atomovou energetiku, štěpí i německou koalici. Instalovaný výkon fotovoltaických elektráren v zemi stoupl za rok 2011 o rekordních 7500 na téměř 25 tisíc megawattů. Fotovoltaický boom v Německu odstartoval v roce 2004.

Garantovaná výkupní cena jedné kilowatthodiny pro nová fotovoltaická zařízení postupně klesala. V roce 2008 po pětiprocentním meziročním snížení činila podle velikosti zdroje od 34,72 po 46,75 eurocentu (8,50 až 11,50 Kč). Loni už to bylo jen 21,57 až 28,74 eurocentu (5,50 až 7 Kč) a letos 18,33 až 24,43 eurocentu (4,50 až 6 Kč). Podpora nových fotovoltaických elektráren na volné ploše a orné půdě skončila 30. června 2010.

Podíl obnovitelných zdrojů na německé spotřebě elektřiny trvale roste a po předloňských 17,1 se vloni zvýšil na 20 procent. Na druhém místě za uhlím tak vystřídal jadernou energetiku s 18 procenty. Samotné solární zdroje se na německém energetickém mixu podílejí zhruba třemi procenty. **Více informací:**

http://archiv.sueddeutsche.de/sueddz/index.php?id=A50949740_EGTPOGWPOWPOOHGSP_TSWPST

Palivo budoucnosti

Rostoucí cena paliv trápí řidiče nejen v ČR, ale i dalších evropských zemích. Rýsuje se však jiná možnost než využívat drahou ropu? A čím budeme jezdit po silnicích, až se zásoby „černého zlata“ nebezpečně ztenčí? Podle odborníků nás však v budoucnosti v dopravě nečeká žádná revoluce, ale spíš evoluce. Do popředí se dostanou již známé technologie jako elektromobily, syntetická ropa a využívání vodíku.

Doprava patří svým 25% podílem mezi hlavní spotřebitele primárních energetických zdrojů, kterými jsou převážně fosilní. Ropa, uhlí i zemní plyn však nejsou nevyčerpatelné, což nahrává většímu rozvoji alternativních zdrojů i v dopravě. Zásadní nástup elektromobilů v silniční dopravě očekávají automobilky i elektrárenské firmy po roce 2020. Na rozvoji a prosazování

elektromobility v ČR se významně podílí energetická společnost ČEZ svým programem Futur/E/Motion. Hybridní motory spojují výhody elektromotorů, především provoz bez emisí škodlivin a především skleníkových plynů, s přednostmi spalovacích motorů, kterými jsou v první řadě existující infrastruktura a vysoká koncentrace energie v palivu. Tradičním pohonným jednotkám však podle odborníků definitivně neodzvoni, současné rafinerie totiž budou v budoucnu zpracovávat tzv. syntetickou ropu. „Řízenou oxidací se zemní plyn nebo biomasa, případně uhlí zplynuje. Vzniklý syntézní plyn, směs oxidu uhelnatého a vodíku, se vyčistí od síry a dalších nežádoucích příměsí, v Česku v případě uhlí třeba i stop radioaktivity. Tento plyn se pak na vhodném katalyzátoru přemění Fischerovou-Tropschovou syntézou na tzv. syntetickou ropu,“ vysvětluje prorektor pražské Vysoké školy chemicko-technologické Milan Pospíšil. Otázkou ovšem bude cena takové ropy.

Zdroj: agentura J.L.M

Jaderná bezpečnost v ČR je na světě třetí nejlepší

Podle americké nevládní organizace Iniciativa za omezení jaderné hrozby je Česká republika v jaderné bezpečnosti na třetím místě.

Vyšlo to podle výsledků hodnocení bezpečnosti zajištění jaderného materiálu v celkem 176 státech světa. Do seznamu zemí byly zařazeny i ty, které disponují jadernými zbraněmi i ty, které využívají jaderný materiál k mírovým účelům. Žebříčku vévodí Austrálie a Maďarsko, naopak až za Českou republikou skončilo Rakousko, které je dlouholetým kritikem jaderné energetiky (přitom samo má experimentální reaktor a jadernou laboratoř Seibersdorf). Na opačném konci žebříčku se umístila Severní Korea, která v uplynulých dvou letech provedla zkoušky jaderných zbraní. Organizátor srovnání se zaměřil nejen na zhodnocení zabezpečení jaderného materiálu, ale také na jeho přechovávání objem, politickou stabilitu země či na míru korupce a transparentnosti.

Více informací: www.ntiindex.org/static/pdfs/nti_index_final.pdf, http://zpravy.idnes.cz/cesko-je-v-jaderné-bezpečnosti-třetí-nejlepší-rakousko-az-pate-p71-zahranicni.aspx?c=A120112_074444_zahranicni_ipi

OVERALL SCORE		
1	Australia	94
2	Hungary	89
3	Czech Republic	87
4	Switzerland	86
5	Austria	85
6	Netherlands	84
7	Sweden	83
8	Poland	82
9	Norway	81
=10	Canada	79
=10	Germany	79
=10	United Kingdom	79